

[Pelle Voigt]

indse det. Men det kan Reaganadministrationen desværre øjensynlig ikke.

Det er vores håb, at der igennem diskussioner som denne, igennem initiativer fra Danmark, fra Norge og fra andre lande i området trods alt kan øves et vist pres, og at vi kan bidrage til en udvikling i det nordiske område, som trækker i en anden retning.

Det må kunne lade sig gøre med de muligheder, der nu er skabt med INF-aftalen, at nå yderligere fremskridt. Vi har fået fastslået væsentlige principper i INF-aftalen. Vi har fået fastslået princippet om kontrol på stedet. Vi har fået fastslået disparitetsprincippet, det vil sige, at den, der har de største våbenstyrker, også fjerner mest. Vi har fået fastslået principper, der har været kæmpet for i årevis, nemlig en ordentlig kontrol og inspektion.

Netop i denne situation og i forbindelse med denne situation rejser diskussionen om alt dette, og de fremskridt, vi kan se vedrørende de landbaserede missiler, skal sættes over styr på den måde, at atomoprustningen simpelt hen, om jeg så må sige, flyttes til havs.

Vi synes, det er en temmelig dårlig idé. Vi synes, at de danske generaler og andre generaler og ministre, som deltager i de øvelser, som holdes skjult for befolkningen, og hvor altså vi har fornøjelsen af, at den tredje verdenskrig skal udbryde i det nordiske område, at vi skal overdænges med kemiske våben og atomvåben osv., en gang imellem må standse op og tænke sig om. Vi tror, at der i den nuværende situation er nogle oplagte politiske muligheder for et gennembrud også på disse områder.

Vi vil indtrængende opfordre regeringen til at arbejde for en tredje nulløsning, nemlig på de kortrækkende landbaserede atomvåbens område, noget, som man ikke har vist nogen særlig iver efter, så vidt vi kan vurdere det, i de diskussioner, der har været. Det er besynderligt, al den stund de kortrækkende atomvåben, Sovjetunionen har placeret i det baltiske område, som et af deres mulige mål har Danmark; alligevel synes denne sag altså ikke at være tilstrækkelig interessant for regeringen. Man ønsker først og fremmest at diskutere andre ting.

Vi finder derfor, det er nødvendigt at fremsætte den dagsorden, som SF har fremsat, og at fremføre de synspunkter, der rummes i den.

Jeg skal sige om hr. Per Stig Møllers dagsorden, at vi er fuldstændig enige i tankerne om en

sammenkædning mellem menneskerettigheder og nedrustning. Efter vores opfattelse og efter den opfattelse, store dele af de oppositionsgrupper i Østeuropa, vi samarbejder med, har, f.eks. Charta 77 og Listygruppen i Tjekkoslovakiet, er der en ganske klar sammenhæng. Disse folk fortæller os, at uden forudgående afspænding, uden en neddosering af krigstruslen, uden et forudgående brud med våbenkapløbet sker der ikke fremskridt på menneskerettighedernes område. Vi tror, det er nødvendigt at sætte ind dér og skabe de nødvendige forudsætninger for gennembrud på disse områder, i stedet for, som man gør i hr. Per Stig Møllers indlæg, at spænde vognen foran hesten.

Jeg skal sige, at hvis det helt overraskende skulle vise sig, at SF's udmærkede dagsordensforslag ikke kan vedtages, agter vi naturligvis at stemme for det dagsordensforslag, som er fremsat af hr. Lasse Budtz.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg må sige, at hr. Pelle Voigt må have sine specielle forbindelser i Østeuropa. Hvis han hørte ordentligt efter det, jeg citerede af Havel, er det præcis det modsatte, han siger. Hvis vi starter med nedrustning, så får vi ikke øget frihed. Jeg skal gerne gentage det for hr. Pelle Voigt.

Det er simpelt hen ufatteligt, at nogen kan tro på muligheden for en nedrustning, der går i en stor bue uden om mennesket eller oven i købet betales med dets undertrykkelse. Havel frygter en situation, hvor man ikke får forbedret de menneskelige vilkår, men bare får styrket en politistat.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Det er lykkedes hr. Per Stig Møllers profet ikke alene at være uenig med mig, men også med en væsentlig del af de folk, som stod bag Pragforåret i 1968, og som gang på gang i de internationale diskussioner, der foregår, peger på den kendsgerning, at hvis man befinder sig i en højspændingsperiode, hvis man befinder sig i et oprustningskapløb, så øges også den staliniske undertrykkelse i Østeuropa.

Det, som er nødvendigt, er at arbejde på at svække de betingelser, som gør det muligt at